

אוניברסיטת בר-אילן
המחלקה לתולדות ישראל

תקופת השואה - הדגם המערב-אירופי: הולנד, בלגיה, צרפת

הומר עזר לשיעורו של ד"ר דן מכמן

ה ו ל נ ד

א. יהדות הולנד לפני הכיבוש הנאצי

1. סטטיסטיקה של מספר היהודים בהולנד מאז 1830

שנה	יהודים גברים		יהודים נשואים		סה"כ יהודים		חלקם על כל 10.000 תושב
	גברים	נשים	גברים	נשים	גברים	נשים	
1830					46,397		178
1840					52,245		183
1849	27,323	20,089	1,523	1,691	28,846	29,700	192
1859	29,996	30,754	1,416	1,624	31,412	32,378	193
1869	31,521	32,957	1,659	1,866	32,180	34,823	190
1879	38,182	39,893	1,703	1,915	39,885	41,808	204
1889	45,049	47,205	2,416	2,654	47,465	49,859	215
1899	47,478	50,865	2,628	3,017	50,106	53,882	204
1909	47,746	52,039	3,079	3,545	50,825	55,584	181
1920	52,591	56,702	2,815	3,115	55,406	59,817	168
1930	51,247	55,476	2,438	2,756	53,685	58,232	141

(E. Boekman, Demografie van de Joden in Nederland, Amsterdam 1936, p.17)

ב. הולנד בעיני הנאצים

2. דברי היטלר לארתור סייס-אינקווארט בשיחה בה מונה זה לרייכסקומיסאר

לשטח ההולנדי הכבוש, 19 במאי 1940

נהל בית גדול. קח שיתוך את אשתך, כי אני רוצה שתתיידד עם ההולנדים באורח חברתי.

(מזכרונותיה של גב' סייס-אינקווארט. מובא אצל H.J. Neuman, Arthur Seyss)
(Inquart, 1967, p. 133)

3. דברי היטלר לאוטו בנה (Bene), מקורבו של רייכנברג, במנותו אותו

לצמרת המנהל האזרחי בהולנד, 23 במאי 1940

הולנד חייבת להיענות נאציונאליסטיים.

Directoraat-Generaal voor de Bijzondere Rechtspleging, Afd. Polit.)
Coörd.: proces-verbaal Bene, 21-10-1947, p. 6
L. de Jong, Het Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog,
(vol. IV, 's Gravenhage 1972, p.41

4. מרשימותיו של הימלר . לנאום שעמד לשבח ב-23 בנובמבר 1940

ב|מושב| תחת הנחנה גרמנית אני חושב על קהיליית העמים הגרמאניים הכוללת את השפה והתרבות העממית של עמים אלה, אך לא על כך שנורבגיה, שבדיה, דנמארק, הולנד ואולי אזורים נוספים, יעשו כרצונם בתחומי הכלכלה, הצבא או מדיניות החוץ. כיצד ייראה עולם גרמאני זה בעוד 50 או 100 שנים, זאת איננו יכולים לדעת, אם כי ניתן לשער : הוא יוביל לבסוף למדינה גרמאנית גדולה (grossgermanischen Staat), כשם שהגענו בעבר לרייך הגרמאני הגדול.

H.D. Loock, Quisling, Rosenberg und Terboven; Zur Vorgeschichte^{היסט} und Geschichte der nationalsozialistischen Revolution in Norwegen,
(1970, p. 270

5. מהוראה של הימלר לסייס-אינקווארט, 24 ביוני 1940; ומכתב הליו, 7

בינואר 1941

(א) |הולנד היא| מדינה של גרמאנים טהורי-דם.(ב) תפקידו של סייס-אינקווארט להחזיר ביד בושחת אם כי רכה, תשעה מיליוני אנשים גרמאניים-הולנדיים (germanisch-niederdeutscher), שהיו מנותקים מאות בשנים מהגרמניות, אל חיק הקהיליה הגרמנית-גרמאנית.

Richtlinien zur Gewinnung holländischer Freiwilligen, 24-6-1940;)
Brief 7-1-1941, from: Collection of photocopies from the Berlin Document Center, in Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie, Amsterdam, 2334-2335; 622.

מצוטט אצל דה יונג, כרך ד, עמ' 76-77)

6. מנאמו של סייס-הינקווארט באולם הקונצרטים באמסטרדם, לפני אנשי הנסדא"פ,

12 במרץ 1941

ניתן לטעון בביטחון, שבסביבות מפנה המאה השש-עשרה, נמצאו בעם ההולנדי - באותה מידה שנמצאו בנאמר שבטי העמים שהיו קשורים אז ברייך המשותף, - התכונות והתנאים ליהפך למרכיב של העם הגרמני שנתהווה לאחר מכן מהשבטים שנשארו במסגרת הרייך, לו היתה התפתחותו [של העם ההולנדי] קשורה עמהם.

קביעה זאת משמעותה היא, שההולנדים והגרמנים לא היו לעם אחד מנקודת המבט של המדינה הלאומית, אך שיש בהם תנאים זהים של גזע ועל כן הם עמים קרובים לפי הדם, ובשל כך מסוגלים הם להתקרבות מתמדת... מן העובדה, שבמרחבות הכבושות שממערב לגבול היסן של הרייך הגרמני, הונהג רק בהולנד מנהל אזרחי, יש להסיק כי הפיהרר לא רצה לטפל בהולנד בראש ובראשונה מנקודת מבט של ארץ הכבושה בידי הכוח הצבאי הגרמני...

היהודים אינם נחשבים להולנדים בעינינו. הם האויבים, אשר עמם אין אנו יכולים להגיע לידי שביתת נשק או שלום... נכה היהודים בכל מקום שנמצאם, ומי שילך עמם יטא בתוצאות. הפיהרר הכריז שתפקידם של היהודים באירופה נגמר, ועל כן נגמר תפקידם.

הדבר היחיד שעליו ניתן להידיין הוא הנהגת מבב-מעבר נטבל, תוך שמירה על העמדה הבסיסית, שהיהודים הם אויבים, כלומר תוך נקיטת זהירות, היאה ביחס לאויבים.

אך במה שנוגע לאותו היום, בו לא תדאג עוד גרמניה כמסטר כיבוש כאן לשמי-רת הסדר בחיים הפיבוריים, אז-אז יעמוד העם ההולנדי בפני הברירה אם ברצונו ל סכן את החליכה החברית המשותפת בטל היהודים...

אנו רוצים, שההולנדים עצמם, מתוך שכנוע פנימי ובכל נפשם יתנו כתרף בעבודת הבניין הגדולה של תחנת הקהיליה הגרמאנית שלנו, ועמו - של אירופה חדשה...

כך באנו לנאן, אנו עומדים על קרקע זאת כדי למלא יעוד היסטורי. לא ניטוג מקרקע זאת, לפני שהמשימה תתבצע. מי שירצה להזיזנו מפילו מילימטר ממילוי משימה זאת, יפטרך תחילה לקרענו לגזרים. אכן, מלטים אנו בפאנאטיות דתית.

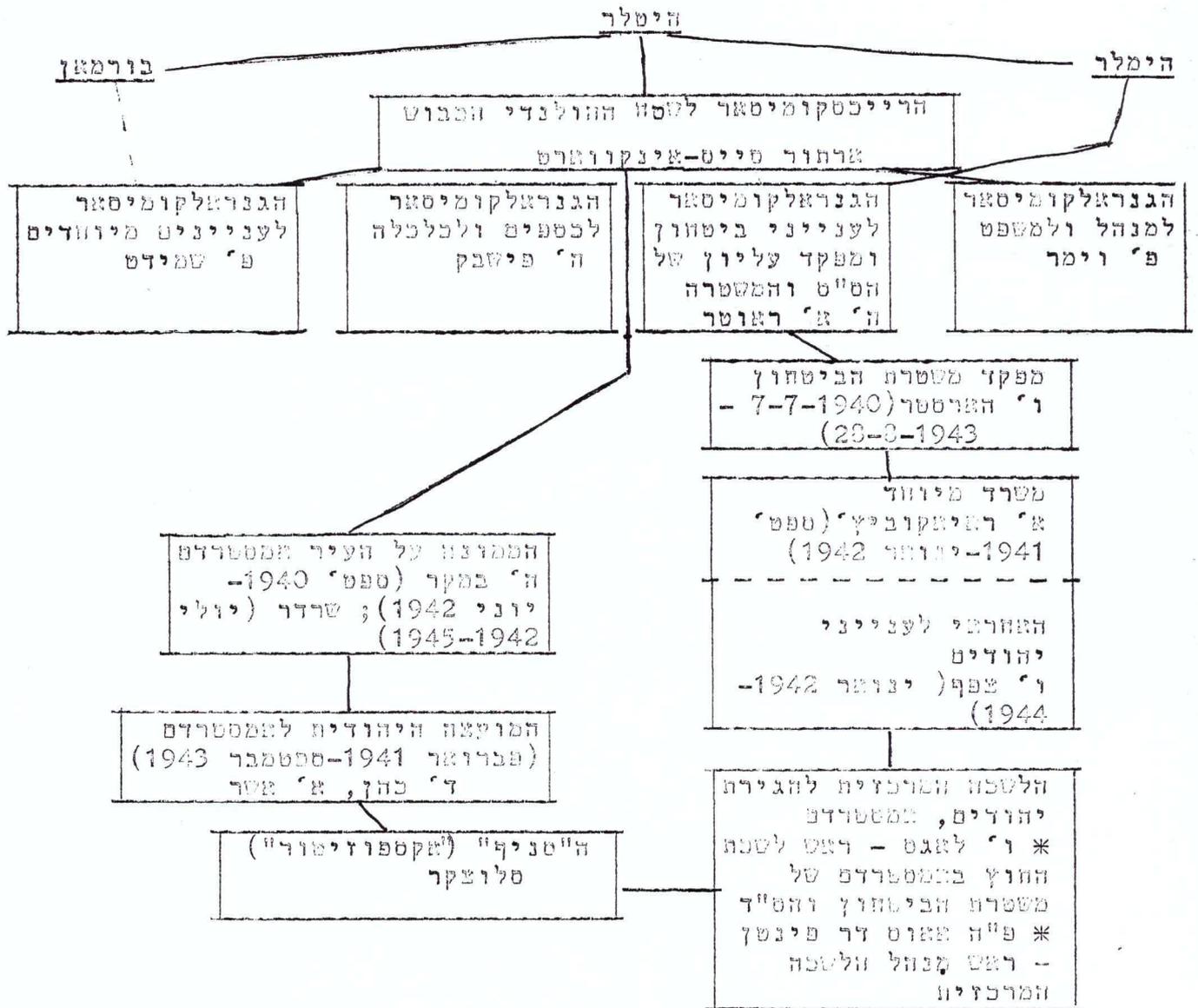
אדולף היטלר, הפיהרר של הרייך הגרמני הגדול, הפיהרר של כל הגרמאנים בסדר החדש של המערב, הטיל עלינו משימה. אנו מוכנים, וגם הם ניפול במערכה, הוא ינצח. יהי הפיהרר!

(מתוך: Rede van den Rijkscommissaris Rijksminister Dr. Seyss-Inquart)

gehouden op Woensdag 12 Maart 1941 in het Concertgebouw te Amsterdam
voor het Arbeitsbereich der N.S.D.A.P. in de Nederlanden, n.p., n.d.,
(pp. 6, 12, 21-22, 30-31)

ג. מבנה המנהל האזורי הגרמני בהולנד

7. תרשים של מבנה המנהל הגרמני ובעלי התפקידים

ד. המדיניות הנאצית-יהודית

8. איסור השחיטה

פקודה מאת הרייכסקומיסאר לשטח ההולנדי הכבוש, בעניין הוראות למניעת עינוי על בעלי חיים בזמן שחיטת בהמות

על סמך סעיף 5 של צו הפיחדר בעניין ביצוע סמכויות השלטון בהולנד מיום 18 במאי 1940... הנני קובע:

סעיף 1.

- (1) בעלי חיים בעלי דם חם יש להמם בעת השחיטה, לפני תחילת זרימת הדם.
 - (2) בשחיטות חרום... , שבהן גם לא ניתן להמם את בעל החיים בשל הנסיבות, אין לבצע את האמור בחלק (1).
- (...)

סעיף 3.

- (1) הפועל בזדון בניגוד לתקנות של פקודה זו או להוראות שיוצאו לסם ביצוען, ייענש בעונש מאסר של שישה חודשים למירב או בקנס של עשרה אלפים גולדן למירב.
- (2) מעשים כנזכר בחלק (1) נחשבים לפשעים.

סעיף 4.

פקודה זאת תיכנס לתוקף ב-5 באוגוסט 1940.

החב, 31 ביולי 1940

הרייכסקומיסאר לשטח ההולנדי הכבוש

סייט-איינקווארט

(Verordnungsblatt für die besetzten niederländischen Gebiete, Stück 16, 3. August 1940, pp. 247-248

9. דברי גנרל-קומיסאר שמידט בשיחה עם חבר עובדיו על הפעולות המתוכננות נגד היהודים, 24 באוגוסט 1940

הפעולה נגד היהודים נמצאת בהכנה ותחילת ההתבצע בזמן הקרוב עד לשלב של אריזאציה...
על השולחן כבר מונחת עזרה של צוויים, לפיהם יינקטו בין השאר האמצעים

הבאים:

- (א) דיטום נפרד של כל היהודים
- (ב) ציונם של כל בתי העסק היהודיים...
- (ג) הרהקת כל היהודים מאי התרבות...

Dienstbesprechung bei Generalkommissar Schmidt, 24 August 1940, pp. 1-2)
מצוטט אצל דה יונג, ערך ד', עמ' 740

10. הוצאת היהודים מלוח המדינה, ספטמבר 1940

העתק

משרד הפנים

מס' 47176 מדור לענייני פקידים

הנדון:

ביצוע החקנה הרביעית
בעניין צעדים מיוחדים
בתחום המנהלי-משפטי

האג, 30 בספטמבר 1940

לפי הוראת הקומיסאר הכללי למנהל ומשפט הריני מתכבד להביא לידיעתך את הדברים כדלקמן:

1. לשם ביצוע החקנה הרביעית מס' 108/40 מטעם הרייכסקומיסאר לשטח ההולנדי הכבוש, הדנה בצעדים מיוחדים בתחום המנהלי-משפטי, יש לדאוג לכך, שגופי הממשל ההולנדיים והגופים הציבוריים הכלליים לא ימנו מכאן ולהבא למשרה קבועה או זמנית, לא יקבלו לעבודה על פי חוזה עבודה בהתאם למשפט האזרחי; ולא יקדמו אנשים בעלי דם יהודי באורח מלא או חלקי.
2. כל הגופים הפרטיים, המכונים והמוסדות, ששוחפים בהם המדינה, פרובינציה, רשות מקומית או כל גוף ציבורי אחר, ייחזבו כגופים ציבוריים כלליים.
3. מעתה והלאה אין למנות אדם בעל דם יהודי באורח מלא או חלקי לכל תחום פקידות, יחא אופיו אשר יהיה, ובכלל זה משרות כבוד; כמו כן אין להעסיקו עוד בחינוך הכללי או הפרטי, אלא אם כן לומדים בבית הספר תלמידים יהודיים בלבד. במינוי נכלל גם חידוש של מינוי.
4. לשם הקביעה אם אדם הינו בעל דם יהודי אם לאו יש לנהוג לפי הקו, שאין נחשב כבעל דם יהודי מי אשר אף לא אחד מארבעת הוריו-זקניו היה לפי מיטב ידיעתו, חבר או חבר באופן זמני בקהילה היהודית.

5. להשלמת עניין זה הודיע הקומיסאר הכללי למנהל ומשפט עוד, כי יש להימנע ממינוי, העסקה או קידום במוכך דלעיל גם ביחס לכל האנשים שבן/בת זוגם בעל דם יהודי באורח מלא או חלקי, וכי פקידים ועובדים-על-פי-חוזה, הנישאים לאדם בעל דם יהודי באורח מלא או חלקי, יוטעו מתפקידם או משרתם מיד.

6. הנני מבקש ממועצתכם, להעביר את הדברים הנ"ל לידיעתם של הנהלות מינהלי המים, מינהלי פיתוח אדמות הבור והביצות ושטחי הייבוש בגלילכם, וכמו כן להנהלות של הגופים הפרטיים, המוסדות והארגונים הנוגעים לעניין. הנני מבקש מכם עוד להתחשב בכך עתה ובהמשך. מומלץ לבקש מהנוגעים בדבר הצהרה, שממנה יתברר אם הם ובני/בנות זוגם בעלי דם יהודי או לא לפי מטענות הנזכר בטעיף 4.

7. לעיריות מטרתי הודעות באופן ישיר. הממונה | הגרמני | על גלילכם קיבל ממני שני העתקים ממכתב זה.

המזכיר הכללי,
הראש בפועל של
משרד הפנים
(על החתום) פרדריקס

אל
מועצות האסיפות
של הגלילים השונים

(צילום המסמך: H. Wielek, De oorlog die Hitler won, Amsterdam 1947, p.14)

הערה: הסוואה לחוק להטבת הפקידות המקצועית על כנה" בגרמניה (7.4.1933),
הסוואה בתיעוד, עמ' 43-44.

11. פקודה בדבר רישום עסקים יהודיים והגדרה נוספת של המושג "יהודי",
22 באוקטובר 1940 (פקודה מס' 189/40)

על בסיס טעיף 5 של צו הפיהרר בנוגע להפעלת סמכויות שלטון בהולנד
מיום 18 במאי 1940... הנני קובע:
(...)

טעיף 2.

חובת הרישום

- (1) חובת הרטמה חלה על כל עסק, אשר ב-9 במאי 1940 או בתאריך מאוחר יותר התאים לאחת מהגדרות דלהלן:
- (1) עסק, המנוהל בידי אדם, אם הבעלים יהודי;
- (2) עסק, המנוהל בידי חברה בערבון מוגבל השייכת לפירמה או על ידי חברה בערבון מוגבל בדרך של הלוואת כספים, כאשר לפחות אחד מהערבים האחרונים הינו יהודי;
- (3) עסק, המנוהל בידי גוף משפטי או בידי חברה בערבון מוגבל בדרך של הלוואת כספים או מניות, (א) כאשר לפחות אחד מהנציגים החוקיים המוסמכים מטעם העסק או לפחות אחד ממועצת המנהלים הינו יהודי, (ב) כאשר ליהודים חלק מכריע בהון או בין בעלי זכות ההצבעה. חלק מכריע בהון נחשב היות יותר מרבע ההון בידי יהודים; חלק מכריע על יהודים בין בעלי זכות ההצבעה הוא כאשר מספר קולות היהודים מהווה מאצית מהמספר הכולל; במקרה של הצבעה על יסוד מניות בכורה די בטן, שמחצית מספר הקולות למען מניות אלה הינה של יהודים;
- (4) עסק, המנוהל בידי ארגון של אנשים, מכון, מוסד או כל גוף בעל מטרה אחרת בהתאם לאמור בסעיף 1, חלק 2, אם יש בו כדי למלא אחד מהתנאים המוזכרים בסעיף זה בחלק 2 או בחלק 3;
- (5) עסק, שהינו למעשה נתון להשפעה יהודית באופן מכריע.
- (...)

סעיף 4.

הגדרת המושג יהודי

- (1) יהודי הינו כל מי שמוצאו משלושה הורים-זקנים לפחות, שהם יהודים מלאים על פי הגזע.
- (2) כיהודי ייחשב גם מי שנשניים מהורים-זקנים הם יהודים מלאים, ~~אשר~~ ואשר
- (1) בעצמו הסתייך בחשעה במאי 1940 לקהילה יהודית או נתקבל אליה לאחר מכן,
- (2) או היה בחשעה במאי 1940 נשוי ליהודי או מתחתן עם יהודי לאחר תאריך זה.
- (3) → כל אחד מן ההורים-הזקנים נחשב ליהודי מלא, אם הסתייך לקהילה היהודית.
- (...)

סעיף 7.

צורת ההרשמה

(1) ההרשמה צריכה... להיעשות לפני 30 בנובמבר 1940 בלשכה למחקר כלכלי
בהאג.
(...)

סעיף 12.

כניסת הפקודה לתוקף

הפקודה תיכנס לתוקפה ביום פרסומה.

האג, 22 באוקטובר 1940.

הרייכסוקומיסאר לסטח ההולנדי הכבוש:

סייס-אינקווארט

.(Verordnungsblatt...1940, pp.546-552)

הערה: הטווח לסעיף 4 של התעודה הקודמת, ולחקנה הראשונה לחוק אזרחות
הרייך, 14 בנובמבר 1935, הטווח בתיעוד, עמ' 75-76.

12. הוראה לעיתונות ההולנדית, 28 באוקטובר 1940

אסור למערכות העיתונאים | להגיב או לכתוב מאמרים על עניינים
הנוגעים ליהודים, לבעיות יהודיות וכיו"ב.

(הוראה למערכות העיתונאים, 28 באוקטובר 1940; מובא אצל דה יונג, כרך ד',
עמ' 768-769)

13. פקודה בדבר "חובת ההרשמה" אל אנשים בעלי דם יהודי באורח מלא או חלקי"
10 בינואר 1941 (פקודה 6/41).

על סמך סעיף 5 של צו הפיחרר בנוגע להפעלה סמכויות טלטון בהולנד
מיום 18 במאי 1940... הנני קובע:

סעיף 1.

כל מי שהינו בעל דם יהודי באורח מלא או חלקי ומתגורר בטטח ההולנדי
הכבוש, חייב להרשם בהתאם להוראות דלהלן.

סעיף 2.

(1) לפי פקודה זאת נחשב אדם כבעל דם יהודי באורח מלא או חלקי אם היה

לפחות אחד מהוריו-זקניו יהודי באורח מלא.

(2) הורה-זקן ייחשב כיהודי באורח מלא ובלא ערעור, אם הוא הסתייך או מסתייך לקהילה היהודית.

סעיף 3.

(1) במקרה בו קיים טפק אם אדם הינו יהודי באורח מלא או חלקי בהתאם לאמור בסעיף 2, יכריע הרייכסקומיסאר לשטח ההולנדי הכבוש או הרשות שתוסמך לכך על ידיו, לאחר שתוגש בקשה.

(2) מוסמכים להגיש בקשה כזאת:

(1) כל רשות גרמנית בשטח ההולנדי הכבוש;

(2) פקיד המרשם;

(3) הנוגע בדבר.

(3) ההוראה האמורה בחלק 1 | של סעיף זה | הינה סופית ואין עליה ערעור.

סעיף 4.

(1) בהרשמה חייב כל אדם, האמור לעשות כן על פי סעיפים 1 עד 3.

(2) אדם החייב בהרשמה והינו מוגבל בתורו מלא או חלקי - מיוטה כוחו החוקי ומי שנטלו על עצמם את הטיפול המעשי בו, יהיו חייבים לרושמו.

סעיף 5.

(1) ההרשמה תיעשה תוך ארבעה שבועות מיום כניסת פקודה זו לתוקפה. אם ההרשמה צריכה להיעשות אבל ראש עירייה ממסטרדם, אזי יהיה פרק הזמן הקצוב עשרה שבועות. (...)

סעיף 8.

(1) פקיד המרשם חייב לרשום את עובדת היותו של הנרשם בעל דם יהודי, במרשם התושבים או במרשם התושבים הארעיים.

(2) ראש העירייה ימסור... תוך שבוע הודעה על הרשום לפי חלק 1 | של סעיף זה | לראש המדור הארצי למרשמי התושבים. (...)

סעיף 9.

(...)

(2) הנרשם יחויב לשלם הטל בערך של גולדן אחד עבור ההרשמה ולתני קבלת אישור ההרשמה. אם אין ביכולתו לשלם הוצאות אלו, תחוייב הקהילה היהודית

המקומית אליה מסתייך הנרשם, לשלם את ההטל; אם אינו מסתייך לקהילה כזאת, יוכל פקידי המרשם להפחית מן ההטל או לשחרר מן התשלום. בטום מקרה אחר אסור יהיה להפחית מההטל או לשחרר מתשלום. (...)

סעיף 10.

- (1) מי אשר באמתחו לא ימלא את החובו המוטלת עלין להירשם, ייענש במאסר לתקופה של עד חמש שנים.
- (2) עובדות, בהתאם לאמור בחלק הראשון | של סעיף זה | תיחשבנה כעבירות (Verbrechen).
- (3) רכוסו של מי שהינו בר-עניינה על פי האמור בחלק הראשון, יוכפף להוראות של פקודה מס' 33/1940 בדבר עיקול רכוש.

סעיף 11.

- (1) פקודה זאת היננס לתוקפה ביום הארבעה-עשר לאחר פרסומה.
- (2) הכללים הדרושים לביצועה ייקבעו על ידי המזכיר הכללי של משרד הפנים. האג, 10 בינואר 1941 הרייכסקומיסאר לשטח ההולנדי הכבוש: טייט-אינקווארט.

(Verordnungsblatt...1941, pp. 19-23).

14. ההוראה להקמת "מועצה יהודית" באמסטרדם, 12 בפברואר 1941

נוכחים: הממונה מטעם הרייכסקומיסאר על עיריית אמסטרדם, טנאטור ד"ר בימקר (Böhmcker) קרימינולקומיסאר ט"ס-טורמהאוטטפיהרר דיטייס (Dietjes), במקומו של ראש ליחבת ההוץ של מפקד מטרת הביטחון, הנמצא מחוץ לעיר. מנלה המקום של המזכיר הכללי של עיריית אמסטרדם, מר פראנקן (Franken). הרב הראשי של הקהילה היהודית-אזכנזית ל"ה סארלוואי (L.H.Sarlouis). יורטב ראש המועצה המנהלם של אותה קהילה הסוחר א"א אסר (A.Asscher). רבה של הקהילה היהודית-פורטוגזית, ד"ה פראנצ'ס (D.H. Frances).

טנאטור ד"ר בימקר אמר את הדברים הבאים: (...)*

הארועים נחשבים לחמורים ביותר. האשמים ייענשו.
לשם השבת הביטחון והסדר על כנס נחשב ב-12 בפברואר 1941 בטעה 6 בבוקר
מה שמכונה הרובע היהודי הישן באופן מוחלט. הקלות בתנועת הנכנסים והיוצאים
ינחנו רק כאשר הטקט יחזור על כנו ברובע היהודי. אנשים במדי המפלגה לא
יורשו בעתיד להיכנס לרובע היהודי. כל החושבים הלא-יהודיים יועברו מהרובע
היהודי מיד.

כדי שתהיה לכל יהודי אמסטרדם נטיגות אחראית יש להקים מיד יודנראט.
היהודים שהוזמנו [לפגישה זאת] מתבקשים להקים יודנראט.

הסוחר אסר אמר בתום התייעצות עם שני הרבנים, שיטול על עצמו את ראשות
היודנראט יחד עם פרופ' כהן, וכי יחד עם שני הרבנים ישלים את הרכבתו.
סינאטור ד"ר בימקר אמר לסוחר אסר:

1. היודנראט, במיוחד שני היושבים ראש, יהיו אחראים לכך, שטקט וסדר
יחזרו מיד על כנס ברובע היהודי, ושא-סדרים יימנעו.

2. פניה של היושבים ראש של היודנראט אל הציבור למסור את כל הנטק הקר
והחם לתחנות המטרה ההולנדית ברובע היהודים, יהיה בה כדי לקדם מטרה זאת.
בחירתה של דרך זאת למסירת כלי הנטק במקום איפוס מסטרחי ברובע היהודי
והענסתם של מי שיימצא אצלם נטק באופן בלתי חוקי, היא ויתור גדול. מצפים,
שכלי הנטק יימסרו כולם ומיד.

3. על היודנראט לחת מיד תעודה מיוחדת לכל היהודים, אסר בעתיד ירצו
להיכנס לרובע היהודי. על הוכן התעודה וכורתה עוד תתקבל החלטה. לאחר
הנפקת התעודות תינתן רשות כניסה לרובע היהודי אך ורק לבעלי תעודות. (...)
הסוחר אסר אמר: (לגבי 1) (2-1)

הוא הביע נכונותו לדאוג לטקט ולסדר ברובע היהודי ולדהוק | באנשים | למסור
נטק. הוא ביקש לשם כך רשות לכנס את היהודים.

סינאטור ד"ר בימקר הסכים לעריכת כינוס על ידי אסר.

הרב הראשי סארלואי אמר: הגדרת המושג יהודי, הנחתה בתחיקה הגרמנית,
אינה חופפת את התפיסה היהודית. הוא ביקש הבהרה.

סינאטור ד"ר בימקר אמר: את התעודה היהודית (Judenausweis) יקבלו
יהודים הטייכים לחוג האנשים המוגדר בפעיק 4 של הצוהפקודה של הרייכסקומי-
טאר מס' 109/40.

(החום: ד"ר בימקר)

(H. Böhmcker: "Vermerk. Verhandlung am 12 Februar 1941 16.30 in der
Dienststelle", bijlage bij brief van Böhmcker aan Seyss-Inquart, 17
Febr. 1941, Archief Präsidial-Abteilung, 10.22, Rijksinstituut voor
Oorlogsdocumentatie, Amsterdam)

* בקטע זה ניתן פירוט של המהומות ואי-הסדרים ברובע היהודי.
הערה: הטווח להקמת היודנראטים בפולין - "אגרת הבזק" של הייזריך מיום
21.9.1939 ותקנת פראנק מיום 28.10.1939 - הטווח בתיעוד, עמ' 139-143,
153-154.

15. המסך ההגבלות המקצועיות, אפריל 1941

נכנס ב-4 באפריל 1941

הרייכסקומיסאר
לטטחי הולנד הכבושים

האג, 22 במארס 1941

הגנראלקומיסאר
למנהל ומספט

המחלקה לבריאות הציבור

ס|ימק| מס' Ve /41 4383

לכבוד המזכיר הכללי
במסרד לעניינים סוציאליים

האג

ראמון 90

הנדון: תחיקה ליהודים

רופאים, רופאי שיניים,
מיילדות ורוקחים.

על סמך הוראת הרייכסקומיסאר לטטחי הולנד הכבושים מיום 4 בנובמבר 1940,
ס|ימק| Ve/40 5077 בדבר הוצאת היהודים מהשרות הציבורי, ועל סמך סעיף 2
של הוראת הרייכסקומיסאר לטטחי הולנד הכבושים בדבר הסדרת ענייניהם
המספטיים והכספיים של פקידים, עובדים ופועלים, וכן של אנשים מסוימים
שמשרתם מחייבת שבועה, והוראת הרייכסקומיסאר מיום 18.1.1941 ס' Ve/41 901,
|בדבר| מועד הוצאתם של יהודים ממקצועות חוץ-החיבים בשבועה (הצהרה),
חיבים רופאים, רופאי שיניים, מיילדות ורוקחים להפסיק טיפולם בחולים
אריים ב-1 במאי 1941. נודע לי, כי לרגל קבלת הפרקטיקות היהודיות של
רופאים, רופאי שיניים ורוקחים, החייבות בהעברה, נערכו או נמשכים בהכנה
חוזי-מכירה או חוזי-העברה, שלפיהם יובטח ליהודים חלק ברווחים של פעולת
הרופא, רופאי השיניים או הרוקח הבא אחריהם.
הסדר כזה אינו הולם בעיני את כבוד המעמד, ואני מבקש להודיע להסתד-
רויות של הרופאים, רופאי השיניים והרוקחים הנוגעות בדבר וכן להגודות

המיילדות, כי אמצת הזדמנות לנקוט אמצעים מתאימים את ייחודע כאן על התנהגות כזו, על מנת למנוע נזק כגון זה הנוגד את כבוד המעמד. אינני מתכוון לפעול במקרה כזה נגד הצד היהודי בהוזה בלבד, אלא אנוקוט אמצעים גם נגד הצד האחר בהוזה.

כממלא מקום,

ד"ר שטילר (Stüler)

ערב לנוסת זהה של ההעק,

המזכיר הכללי בפועל של

המשרד לעניינים טריאליים

(על החתום) פרוויי (Verweij)

(על פי תילום המסמך אצל וילק, עמ' 27)

16. תפיסתו של טייט-אינקווארט את תפקיד המועצה היהודית, אוקטובר 1941

לא ייעשה דבר לטעם ארגון מוכר מבחינה משפטית של היהדות (Judenschaft). על היודנראט במסטרדט תוטל דה פאקטו האחריות לכל היהודים בהולנד במידה גוברת והולכת. היודנראט הוא בראש ובראשונה מקבל הפקודות בטביל היהודים.

(מדבריו של טייט-אינקווארט בישיבה ב-3 באוקטובר 1941 Archief Verwaltung und Justiz, HA Inneres, 122 ad. במכון המלכתי לתיעוד המלחמה, אמסטרדט; מובא אצל דה יונג, כרך ה' (1974), עמ' 1029)

17. הקמת מחנות עבודה ליהודים בהולנד, ינואר 1942

הרחבת התעסוקה ליהודים

השלטונות החליטו, כי לצידם של יתר המחנות להרחבת התעסוקה, יוקמו מחנות מיוחדים ליהודים מובטלים בהולנד.

מחנות אלו כפופים לשירות המלכתי ההולנדי להרחבת התעסוקה; תנאי העבודה שיונהגו בהם יהיו זהים לגלה שביתר המחנות (מלבד העובדה, שהשכר יהיה נמוך במקצת) והם יעמדו תחת אותה הנהלה. מי שייקרא לעבודה באחד המחנות האלה לאחר שעמדו בבדיקות רפואיות, - מייעצים להם במסנה תוקף להיענות לקריאת זו למען טובתם העצמית, המובנת מאליה.

היושבים ראש של המועצה היהודית

לאמסטרדט,

א' אטר פרוס' ד' כהן

(ההודעה נטרסמה בעיתוני הערב, 29 באפריל 1942; מובא אצל וילק, עמ' 124)

20. הוראות למסורה בדבר מאסרם וחקירתם של יהודים, מאי 1942

כתבי אישום נגד יהודים החשודים בעברות על הוראות של הרייכס-קומיסאר ועל תקנות של הקומיסאר הכללי לענייני ביטחון.

בקטר למכתבו של המזכיר הכללי של משרד המשפטים לתובעים הכלליים מתאריך 5 במאי 1942, מס' 1117, שנפרסם ב"רשומות המשטרה", בדבר נקיטת הליכים פליליים נגד יהודים שעברו על הוראות הרייכסקומיסאר או על פקודה של הקומיסאר הכללי לביטחון הציבורי, באגדת כגון הנחיות החדות, טיש למלאך בעת עריכת כתבי האישום נגד היהודים החשודים בעבירות הנ"ל.

I. הצהרות החשוד.

1. בנוגע לאישיותו של החשוד.

כדי שיוכל השופט ליצור לעצמו דמות ברורה של החשוד, חייבת הצהרת החשוד לכלול גם פרטים קצרים אודות מהלך חייו. בין השאר יצויץ איפוא, אלו מקצועות, משרות או תפקידים מילא או ביצע החשוד; אם הוא נשוי, למי נשוי החשוד, וכך לאיזה גזע שייך הבעל (האשה); אם היה החשוד פעיל בפוליטיקה, ואם כן, באיזה צורה; מה מצבו הכספי, גובה הכנסתו, וכך מרכיבי הכנסתו.

כן ימסור החשוד היכן ומתי נרסם כיהודי, תוך מתן מספר תעודת הזהוי שלו. על רושם כתב האישום לבדוק במידת האפשר את נכונות הדברים.

2. בעניין העבירה.

לפי הנוהג הרגיל.

II. במקום הנוסח הסטיריאטיפי "אני, רושם כתב האישום, מצויץ בזאת וכו'" יודיע הרושם במקרהו של חשוד יהודי במכתב נפרד, את ממצאיו-שלו בדבר התנהגותו בעת המעצר והחקירה, בחקירה קודמת לאותה מטרה, אם היתה כזאת, ועוד.

כן יביא הרושם במכתב זה תמצית של העבירה(ות) שעבר החשוד.

III. כתבי האישום שירשמו לעבירות הנ"ל שיבוצעו לאחר 1 במאי 1942, צרי-להיכתב בשלושה עותקים, במידת האפשר בשפה הגרמנית, ואם כן, בצירוף עותק רביעי בשפה ההולנדית, ובצירוף מכתב נלווה המצייץ היכן ומתי נעצר החשוד והיכן הוא עצור באותו הרגע, ולהישלח למפקד מסורת הביטחון והס"ד

ביננהוף 7, האג, או ל"לשכות החוץ" שלו בגלילים השונים.
לכל העתק של כתב האישום יש להצמיד טבלת מידע לפי הדוגמה המצ"ב,
ובשפה בה כתוב ההעתק.

החשוד היהודי יושם תמיד במעצר לאחר חקירתו בעניין הנ"ל, ויישאר
לרשות הס"ד. הנני מבקש ממך להורות לצוות הכפוף לך בהתאם לנ"ל, ולדאוג
לכך שההנחיות הנ"ל יבוצעו בדיקנות.

הממונה על הריאורגאניזציה של המטרה
ההולנדית ברורסן (Broersen)

(מובא אצל וילק, עמ' 68)

21. מתוך ה"סטאטיסטיקה של האוכלוסיה בעלת הדם היהודי", מאי 1942

...לפי כו הביצוע מיום 1 בפברואר 1941... של המזכיר הכללי של משרד
הפנים... נעשית אבחנה בין יהודי = J, ואדם בעל דם מעורב = G.
הציון ניתן לכל מי אשר:

1. יש לו לפחות שלושה הורים-זקנים שהם יהודים באורח מלא על פי הגזע
(J 3 או J 4) ;
2. מוצאו מסני הורים-זקנים שהם יהודים באורח מלא על פי הגזע, והוא
א. היה בעצמו חבר בקהילה היהודית בתשעה במאי 1940 או הצטרף אליה לאחר
מכן (J 2) ;
- ב. או היה נשוי ליהודי בתשעה במאי 1940 או התחתן לאחר מכן עם יהודי
או מתכוונן להתחתן עם יהודי (J 2).

בנוגע לאנשים בעלי דם מעורב נעשית ההבחנה הבאה:

1. G I, כאשר מוצאו של אדם מסני הורים-זקנים שהם יהודים באורח מלא על
פי הגזע;
2. G II, כאשר מוצאו של אדם מהורה-זקן אחד, שהוא יהודי באורח מלא על פי
הגזע...

| בעמודים הבאים: טבלת מס' 4 ובה החלוקה לפי קהילה ומקום מגורים; וס
| וטבלת מהגרים-ה' המביאה את תפוצת היהודים הזרים בהולנד

IMMIGRANTEN Einwanderer

TABEL E *Tabelle E*

OVERZICHT VAN DE VERSPREIDING, overeenkomstig tabel D, doch zonder leeftijdsgroepen

Toestand per 1 October 1941 *Zustand am 1. Oktober 1941*

ÜBERSICHT DER VERTEILUNG gemäss Tabelle D, jedoch ohne Berücksichtigung der Altersgruppen

Namen der gemeenten (bevolkingscijfers per 1 Jan. '41) <i>Namen der Gemeinden (Bevölkerungsziffern am 1 Jan. '41)</i>	Vóór 30 Jan. '33 geïmmigreerd <i>Vor dem 30. Jan. '33 eingewandert</i>						Na 30 Jan. '33 geïmmigreerd <i>Nach dem 30. Jan. '33 eingewandert</i>						Totaal <i>Total</i>						
	J		G I		G II		J		G I		G II		J		G I		G II		
	M.	Vr.	M.	Vr.	M.	Vr.	M.	Vr.	M.	Vr.	M.	Vr.	M.	Vr.	M.	Vr.	M.	Vr.	
	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	
Amsterdam . . .	803 073	1626	2126	72	99	21	26	3161	3789	80	93	14	11	4787	5915	152	192	35	37
Rotterdam . . .	588 999	282	293	16	12	2	4	23	43	5	1	2	2	305	306	21	13	4	6
's-Gravenhage . .	514 553	648	748	49	63	16	19	165	265	23	28	8	11	813	1013	72	91	24	30
Utrecht . . .	168 253	18	27	—	4	4	2	323	324	12	12	—	—	341	351	12	16	4	2
Haarlem . . .	142 686	21	36	8	10	1	2	9	20	4	5	—	1	30	56	12	15	1	3
Groningen . . .	123 772	57	80	2	2	—	—	57	71	—	—	—	—	114	151	2	2	—	—
Eindhoven . . .	116 308	24	19	4	1	—	1	82	81	8	4	1	—	106	109	12	5	1	1
Tilburg . . .	99 702	7	6	1	1	—	1	74	70	10	3	—	—	81	76	11	4	—	1
Nijmegen . . .	96 324	10	21	—	—	1	—	57	57	3	3	—	1	67	78	3	3	1	1
Arnhem . . .	93 006	48	81	5	3	1	2	167	187	5	11	—	1	215	268	10	14	1	3
Enschede . . .	92 895	22	49	—	3	—	—	188	190	6	2	1	2	210	239	6	5	1	2
Leiden . . .	79 193	12	11	1	2	—	—	6	10	1	—	—	—	18	21	2	2	—	—
Hilversum . . .	76 269	21	38	3	3	2	—	250	298	5	3	—	1	271	336	8	6	2	1
Apeldoorn . . .	74 447	90	98	4	1	1	—	6	6	1	1	—	—	96	104	5	2	1	—
Maastricht . . .	68 840	11	19	—	—	—	—	79	94	2	3	1	1	90	113	2	3	1	1
Schiedam . . .	65 083	10	9	1	1	—	—	—	2	1	—	—	—	10	11	2	1	—	—
Dordrecht . . .	63 712	6	5	1	1	—	—	5	2	1	2	—	—	11	7	2	3	—	—
Leeuwarden . . .	55 763	2	16	—	—	—	1	36	47	3	—	—	1	38	63	3	—	—	2
Delft . . .	55 637	8	9	2	1	1	—	—	1	—	—	—	—	8	10	2	1	1	—
Breda . . .	52 312	3	2	—	—	—	—	3	2	—	—	—	1	6	4	—	—	—	1
Heerlen . . .	51 311	13	11	1	—	—	1	17	27	1	2	—	—	30	38	2	2	—	1
Amersfoort . . .	49 670	14	11	2	2	—	—	45	66	2	4	—	1	59	77	4	6	—	1
's-Hertogenbosch .	49 524	5	12	1	1	—	—	36	28	1	5	—	—	41	40	2	6	—	—
Emmen . . .	49 327	—	1	—	—	—	—	6	9	1	—	—	—	6	10	1	—	—	—
Velsen . . .	48 967	4	3	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	4	5	—	1	—	—
Zwolle . . .	43 301	2	10	1	—	—	—	45	47	1	—	—	—	47	57	2	—	—	—
Hengelo (O.) . . .	42 502	5	10	1	—	—	—	34	37	2	2	1	1	39	47	3	2	1	1
Deventer . . .	41 338	14	25	—	—	—	1	26	28	3	2	—	—	40	53	3	2	—	1
Venlo . . .	39 286	13	15	1	1	—	4	32	33	2	2	—	—	45	48	3	3	—	4
Zaandam . . .	38 679	12	12	1	—	—	1	32	30	1	2	—	—	44	42	2	2	—	1
Kerkrade . . .	38 184	6	3	—	1	—	—	7	7	—	1	—	—	13	10	—	2	—	—
Ede . . .	37 396	2	1	—	1	—	—	21	26	3	—	—	—	23	27	3	1	—	—
Almelo . . .	36 812	5	8	—	1	—	—	23	31	—	—	—	—	28	39	—	1	—	—
Zeist . . .	34 790	4	9	1	1	—	—	47	55	7	8	1	1	51	64	8	9	1	1
Gouda . . .	34 311	14	7	—	3	—	—	116	114	4	6	—	—	130	121	4	9	—	—
Alkmaar . . .	33 837	—	5	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—
Vlaardingen . . .	32 192	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Haarlemmermeer . .	32 171	2	2	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	2	3	—	2	—	—
Bussum . . .	30 371	13	12	—	3	—	—	97	119	5	4	7	2	110	131	5	7	7	2
Voorburg . . .	29 870	5	12	2	7	1	1	8	11	5	2	—	1	13	23	7	9	1	2
Ov. gemeenten <i>Sonstige Gemein- den</i>		283	415	39	40	16	17	2131	1557	149	97	23	25	2414	1972	188	137	39	42
Totaal <i>Total</i>		3342	4277	219	269	87	83	7414	7788	357	310	59	64	10756	12065	576	579	126	147

22. הודעת אייכמאן לראדמאכר, המומחה לענייני יהודים במשרד החוץ, בענין
הגירושים ממערב-ציריך, 22 ביוני 1942

מפקד מטרת הביטחון והס"ד ברלין... 22 ביוני 1942

.....

מכתב אקספרט

סודי

(...)

הנדון: מאמץ עבודה (*Arbeitsersatz*) של יהודים מצרפת, בלגיה והולנד.
בהקטר עט: שיחה טלפונית ב-20.6.42

נעשו הטידורים לכך, למאמצע יולי/תחילת אוגוסט ש"ז יישלחו לעבודה
במחנה אושוויץ, ברכבות מיוחדות שיטעו מדי יום ביומו, ושכל אחת מהן
מקום ל-1000 אנשים, קודם כל כ-40.000 יהודים מהשטח הצרפתי הכבוש,
40.000 יהודים מהולנד ו-10.000 יהודים מבלגיה.
חוג האנשים שנכלל | במבצע | מקיף בראש ובראשונה יהודים המסוגלים
לעבודה, אם אינם נשואים בנישואי תערובת ואינם בעלי נתינות של האימפריה
הבריטית, של ארה"ב, של מקסיקו, של ארצות אויבות במרכז-אמריקה ובדרומה,
וכמו-כן של ארצות נייטרליות ובעלות ברית.
הנני מבקש ממך לקחת זאת לתשומת ליבך באופן חיובי, והנני מניח, שגם
מצידו של משרד החוץ אין קיימת התנגדות לאמצעים אלה.

על פי הוראה:
חתום: אייכמן

(תעודת בית הדין הצבאי הבינלאומי בנירנברג, מס' NG-103)

32. תפקיד "המועצה היהודית" בגירושים, לפני עדות אאוס דר פינטן, (1947)

המועצה היהודית התאימה לעבודה יותר מאיתנו... אנו הגרמנים, היינו
בטוחים לחלוטין שהאוכלוסיה ההולנדית, לפחות חלקה הגדול, היתה בעלת
גישה עוינת לנו. עובדה זאת וכך¹¹ התגברות הצפויה של ההתנגדות המחתרתית,
הכריחו אותנו לבצע את טיהורה של הולנד מיהודים תוך שימוש מועט ככל
האפשר בכוח. לאגס היפיו איפוא פיתרון בדרך של דיפלומטיה... אני (ובם
לאגס היה סבור כך) הבנתי מתוך אופן פעולת המועצה היהודית, שהם ניסו

קודם כל להבטיח את עצמם ואת מקורביהם בעזרת מה שכונה "שפרן" (Sperrren | "הגנות") ולאחר מכן להביא לדחיית עניינים למועד המרוחק ביותר האפשרי, במקרה שעד אז תסתיים המלחמה, לרעתה של גרמניה, כמובן. אך אנו מצידנו תפסנו מהתחלה את ה"הרגיל" של אסר וכהן.

(Bijzonder Gerechtshof, recherche: proces-verbaal inzake Asscher en Cohen (6 oktober 1947), pp. 7 en 10-11, getuige F.H. Aus der Fünter)
; מובא אצל דה יונג, ה', עמ' 1044

33. דברי לאגט על המועצה היהודית, 1947

למעשה הייתה המועצה היהודית מחלקה גרמנית. בשל העובדה שאסר וכהן שיטפו פעולה במידה כזאת, לא היה צורך להעמיד גרמני בראש... המועצה היהודית הוקמה על ידי הסלסונוח הגרמניים אך ורק מפני שמועצה כזאת, המורכבת לכאורה מ"אנשים שלנו", תזכה באמון היהודים, ודבר זה אך יכול היה לסייע לביצוע מזורז יותר של המשימה, הלא היא טיהור הולנד מיהודים (entjuden)... אילו היינו מתערבים "באופן איטי" יותר מדי, היה קיים חשש ל"אי-סטט", ועל כן עשינו שימוש במועצה היהודית... בלא שיתוף פעולה לא הייתי יכול, בעזרת הצוות שלי, מתי מעט אנשים, בערך עשרה גרמנים, להביא את המשימה הזאת להשלמתה הנאותה.

(סט, 23 בספטמבר 1947, עמ' 2-3, 6-7 (עדות W. Lages); מובא אצל דה יונג, סט, עמ' 1045)

34. הגבלת חנועת היהודים, 30 ביוני 1942

תקנה שניה

של הקומיסאר הכללי לביטחון הציבורי בדבר הופעת היהודים בציבור על סמך סעיף 45 של הוראה מס' 138/1941 של הרייכסקומיסאר לסטח ההולנדי הכבוס בדבר שמירת הסדר הציבורי, נקבע:

1. יהודים חייבים להימצא בדירותיהם בין השעות 20 עד 6.
2. אסור ליהודים להימצא בדירות, גנים וכך במוסדות פרטיים אחרים המסמטים להכרעה או לבידור של לא-יהודים, אם אין הדבר הכרחי על בסיס חוזה שכירות או חוזה עבודה קיים. יהודים הנשואים ללא-יהודים אינם

אינם נכללים בתקנה זו.

סעיף 3. (1) ליהודים מותר להיכנס לחנויות, שאינן מצוינות כעסקים יהודים, רק בין השעות 15-17. מכלל זה יוצאים בתי מרקחת.

(2) אסור ליהודים להזמין משלוחים הביתה.

(3) תקנה זו היא מחוץ לאמצעים המיוחדים שננקטו או יינקטו לעיר אמסטרדם על ידי הממונה מטעם הרייכסקומיסאר.

סעיף 4. אסור ליהודים להיכנס למספרות או למוסדות פאר-רפואיים אחרים או להשתמש בשירותיהם, אם אלה אינם מסומנים כיהודיים. יש לעיין בסעיף 2 של הוראת הרייכסקומיסאר לשטח ההולנדי הכבוש לביצוע תקנה מס' 198/1941 בדבר הסדרת ביצוע מקצועות על ידי יהודים מיום 30 ביוני 1942.

סעיף 5. (1) אסור ליהודים להיכנס לתחנות רכבת ולהשתמש בכל אמצעי התחבורה האיבוריים והפרטיים.

(2) מכלל זה יוצאים: (1) השימוש במעבורות; (2) רכיבה על אוטובוסים בתחום

המוניציפאלי של אמסטרדם; (3) השימוש באוטובוסים עם ארגזים להעברת

מטונות למטרות עסקיות - אם הציטוק במקצוע זה מותר. (4) הטעה על חולים

קשים באמבולנס והטעת נכים בכלי רכב מיוחדים. (5) שימוש באמצעי

תחבורה עירוניים על ידי בעל העודת נסיעה שהוצאה מטעם רשות פיקוח

ההימוש/הולנד (Rüstungsinspektion Niederlande) ואושרה על ידי

משטרת הביטחון. (6) שימוש ברכבת על סמך אישור שניתן על ידי משטרת

הביטחון. (7) שימוש באמצעי תחבורה על ידי בעלי אישורים שהוצאו מטעם

הלשכה המרכזית להגירת יהודים, אמסטרדם.

(3) יהודים, שמותר להם במקרים אלה להשתמש באמצעי התחבורה האיבוריים,

חייבים להתיישב במהלקה האחרונה (מחלקת המעשנים). מותר להם להיכנס

ולהתיישב רק כאשר יש די מקום לנוסעים הלא-יהודים.

סעיף 6. אסור ליהודים להשתמש בטלפון איבורי.

סעיף 7. יהודי לתקנה זו הוא כל מי שיהודי או נחשב ליהודי לפי סעיף 4

של תקנה מס' 189/1940 בדבר רישום מפעלים יהודיים.

סעיף 8. הוראות ביצוע ויוצאים מן הכלל נוספים על המאיינים בסעיפים

1-6 יפורסמו בשבועון היהודי.

סעיף 9. (1). הפועל בניגוד לתקנות שבסעיפים 1-6 או עוקף אותן, ייענש

במעצר של ששה חודשים לכל היותר ובקנס של אלף גולדן לכל היותר או

באחד משני עונשים אלה - אלא אם כן נקבע עונש חמור יותר בתוקף

הוראות אחרות. לאותו עונש צפוי [גם] כל מי שמעורר עקיפת תקנות אלה,

מאפשר אותה או מסייע לה. נקיטת אמצעים בתחום משטרת הביטחון נשאר

ללא שינוי.

סעיף 10. תקנה זו תיכנס לתוקפה ביום פרסומה.

האג, 30 ביוני 1942

הקומיסאר הכללי לביטחון הציבורי

דאנער

(ס"ס-גרופנשיהרר וגנראל-לויטנאנט

של המשטרה)

(נוסח התקנה כפי שפורסם בעיתונות; מובא תצל וילק, עמ' 133)

35. הגבלות מקצועיות, 30 ביוני 1942

הוראה מטעם הרייכסקומיסאר לשטח ההולנדי הכבוש לביצוע תקנה מס'

198/1941 בדבר הסדרת ביצוע מקצועות על ידי יהודים

על סמך סעיף 2 תקנה מס' 198/1941 בדבר הסדרת ביצוע מקצועות על

ידי יהודים, הריני קובע:

1. סעיף 1. אסור ליהודים לעבוד כמוכרים פומביים, כמטכונים, כמחוזי עבודה, כיועצים בבחירת מקצוע ובעניינים כלכליים, כספיים ובענייני מטים, כרוקחים בלתי מקצועיים (drogist), כסדכנים או כמדריכי תיירים.
2. סעיף 2. (1) אסור ליהודים לעסוק בראיית חשבון, בחינוך מיוחד או במקצוע פארא-רפואי, אלא אם כן פעולתו מוגבלת לטיפול ביהודי.
- (2) מובנו של מקצוע פארא-רפואי לפי הסעיף הקודם הוא מורה להתעמלות רפואית, רופא בריפוי טבעי, אופטיקאי, מר פא למחלות גפיים (מאציקור ופדיקור), חובש, מעסה, קוסמטיקאי וספר.
3. סעיף 3. (1) ליהודי אסור לעסוק ברוכלות, מלבד בתחום מסחר חפצי מתכת ישנים, קרשים ופסולת.
- (2) בתחום המוניציפאלי של עיריית אמסטרדם או בחלקים מסוימים שלה, אפשר על פי דרישת המוסמך לכך מטעם הרייכסקומיסאר לעיריית אמסטרדם, ל שחרר יהודים מתחולת האיסור המצויין בחלק הראשון. שחרור כזה טעון דמי רישוי.
4. סעיף 4. פעילות במובן סעיפים 1 ו-2, וכמו כן פעילות שלמענה אינן אפשרות לקבל או לא מתקבל שחרור בהתאם לסעיף 3, יכולה להתבצע עד 31 ביולי ועד בכלל, אם הדבר נעשה לשם מילוי הסכם הקיים בטעה שפקודה זו נכנסת לתוקפה.
5. סעיף 5. (1) יהודי להוראה זו הוא כל מי שיהודי או נחשב ליהודי לפי

סעיף 4 של תקנה מס' 189/1940 בדבר רישום עסקים.
 (2) פעולות בניגוד לתקנות הוראה זאת ייענשו בעונשים המצוינים בסעיף
 6 של פקודה מס' 138/1941 בדבר שמירת הסדר הציבורי, כפי ששונתה
 בתקנה מס' 182/1941.
 סעיף 6. הוראה זאת תיכנס לתוקפה ביום פרסומה.

האג, 30 ביוני 1942.

הרייכסקומיסאר לשטח ההולנדי הכבוש:

בשמו:

ד"ר האנס פייטבק

קומיסאר כללי לענייני כספים וכלכלה.

(הנוסח שפורסם בעיתונות ההולנדית; מובא אצל וילק, עמ' 80)

36. צו החייבות לשילוח, קיץ 1942

הלשכה המרכזית להגירת

מס' 106953

יהודים אמסטרדם

כיכר אדאמה ואן טכילטמה 1

טלפון 97001

צו קריאה!

מס'

ל

אל

עליך להופיע, לשם השתתפות אפשרית בהרחבת תעסוקה בגרמניה תחת
 הטגחה מסטרתיית, לבחינה אישית ובדיקה רפואית במחנה המעבר וסטרכבורק,
 תחנת הרכהאלן.

לשם כך עליך להחייב ב..... בשעה.....
 בנקודת האיסוף.....

מוחר לקחת כמטען:

1 מזוודה או ילקוט גב

1 זוג מגפי עבודה

2 זוגות גרביים

2 זוגות תחתונים

2 גופיות

1 חליפת עבודה

- VII . א, מתנות
 - ב. העברות
 - ג. פיצויים
 - VIII . פירוט ותיאור מדויקים של חובות
 - IX . 0 שותפויות וחלקים ביוזמות כלכליות (תיאור שלם הכולל כתובת, מטרה ומעמד משפטי)
 - X . א; נכחי דלא ניידי
 - ב. בעלות חלקית בנכטי דלא ניידי
 - ג. בעלות על קרקעות (א; ב'וג' הן בארץ והן בחו"ל)
- יש לציין:

פרובינציה	שם המקום
מקום	שם הרחוב
מקום רישום המקרקעין	מספר הבית
גוש	ערך רשמי
מספר	משכנתא

- XI . משכנתאות (ראה .)
- XII . אדמה חקלאית (ראה .)
- (...)

על פי הודעה
 על החתום: שטרייך (Streich)
 ס"ס האופטשטורמפיהרר

Joodsch Historisch Museum Amsterdam, Documenten van de Jodenver-
(volging in Nederland 1940-1945, Amsterdam 1965, pp. 85-87)

37. מדון ראווטר להימלר, 10 בספטמבר 1942

לכידת היהודים גורמת לנו כאב-ראש איום. אינני רוצה בשום פנים ואופן לווטר על רכבת נלסתי, כי מה שטולק - טולק... אני מגייס כל מה שמסוגל למלא אינטסוהו תפקיד של מטרה או מטרת-עזר... תנועת הבריחה לבלגיה דרך הגבול הירוק היתה ניכרת מאוד. יהודים אחדים כבר כתבו לנו מציריך, לאן הצליחו להגיע בדרך הירוקה.

במקרים של נישואי תערובת - כשאין ילדים - אנו מגרשים, באישורו של הרייכסקומויסאר, את החלק היהודי למזרח; כי עלי לציין שבשנים האחרונות

נערך מטפח עצום של נישואי תערובת שמהם לא נולדו עדיין ילדים. לפיכך עוד ניתן למנוע הרבה אסון. למעשה צריך היה במקרים, בהם הגבר הוא יהודי במלוא המובן, לקחת את כל המשפחה המעורבת למזרח, אם אין נטיבות מיוחדות המתנגדות לכך. אחרת יהיו לי גרות בלי סוף עם המקרים האלה.

(התרגום מובא אצל: ר' קמפנר, המקצוע: השמדה. דרכו של אייכמן, ירושלים ותל-אביב תשכ"ד, עמ' 293)

38. הערכת "בית הספר הגבוה של מפלגת הפועלים הנאציונאל-סוציאליסטית הגרמנית" (בראשותו של א' רוזנברג) לדוח הסטאטיסטי על "האוכלוסיה בעלת הדם היהודי" בהולנד, 23 בספטמבר 1942

מכל הסטאטיסטיס הכבושים בידי הרייך הגרמני היתה הולנד הראשונה אשר השלימה רישום סטאטיסטי כזה יסודי של מרכיב האוכלוסיה היהודי.

(ממכתב של "בית הספר הגבוה הנמצא בהקמה") Die Hohe Schule in (Vorbereitung) אל האגף למנהל ולמשפט של הממשל הנאצי בהולנד, 23 בספט-טמבר 1942, גנזי המכון לתיעוד המלחמה באמסטודם Archief Vuj, HA Inneres 122b ; מובא על ידי דה יונג, כרך ה', עמ' 533)

39. דוח ראטר להימלר על מהלך גרוש היהודים מהולנד, 24 בספטמבר 1942

המפקד העליון של הס"ס והמטרה

האג, 24 בספטמבר 1942

ליד הרייכסקומיסאר

לשטחים ההולנדיים הכבושים

יומן מס' 837/42 ז'

ס ו ד י

לכבוד

הרייכספיהרר-ס"ס וראש המשטרה הגרמנית

היינריך הימלר

ברלין דמ 11

רח' הנסיך אלברכט 8

הנדון: גרוש יהודים (Judenabschiebung)

רייכספיהרר!

יורשה לי למסור לך דוח-ביניים על גירוש היהודים.

עד כה הצעדנו לעבר אושוויץ בסך הכל 2.000 יהודים, כולל אלה שנשלחו כעונש למאוטהאוזן. בהולנד כולה מיועדים כ-120.000 יהודים לשילוח, אך בכלל זה נמנים גם אותם יהודי-תערובת, אשר בינתיים יישארו כאן. יש בהולנד בערך 20.000 זוגות מעורבים. אולם, בהסכמת הרייכסקומיסאר הנני משלח גם את כל בני הזוג היהודיים בנישואי התערובת, אם לזוגות אלה אין ילדים. יש בערך 6.000 מקרים כאלה, ועל כן יישארו כאן/בצרפת 14.000 יהודים מנישואי תערובת.

בהולנד קיים מה שמכונה "הרחבת תעסוקה", לשכת עבודה הכפופה למשרד ההולנדי לעניינים טוציאליים, המפנה יהודים לעבודות שונות במפעלים ובמחנות סגורים. עד כה לא נגענו במחנות אלה להרחבת התעסוקה, כדי לאפשר ליהודים לברוח אליהם. יש במחנות אלה להרחבת התעסוקה כ-7.000 יהודים. אנו מקווים להגיע עד ל-1 באוקטובר ל-2.000 יהודים. יש ל-2.000 היהודים הללו כ-22.000 קרובים בכל רחבי הולנד. ב-1 באוקטובר אשתלט בבת אחת על המחנות להרחבת התעסוקה ובאותו היום אעזור את הקרובים שבחוץ ואכניסם לשני מחנות-היהודים הגדולים שהוקמו זה עתה בוסטרבורק שליד אסן ובפוכט שליד הוטוהנבוט. ברצוני לנסות ולקבל 3 במקום 2 דכבות לשבוע. 30.000 יהודים אלה ישולחו איפוא החל ב-1 באוקטובר. אני מקווה שעד לחג המולד ניפטר גם מ-30.000 היהודים האלה, כך שבאותו מועד יהיו בסך הכל כבר 50.000 יהודים, כלומר המחצית, מורחקים אל מחוץ להולנד.

מזה שבועות אחדים נעשות במרשמי האוכלוסין בהולנד ההכנות לברור נישואי התערובת, כלומר הבאת ההוכחות, שהחלק הארי בנישואי התערובת הוא אכן ארי. 13.000 יהודי-תערובת אלה יקבלו בתעודת הזהות היהודית שלהם חותמת, שיש להם הרשות להישאר בהולנד. באותו האופן מטפלים בפועלי מפעלי החימוש, ושהצבא זקוק להם עדיין ללא כל ספק, בערך +6.000 התלויים בהם = ביהוד 21.000. נכללים במספר זה פועלי היהלומים מאמסטרדם, אמנים יהודים אחדים ו"יהודי-נסב" (20).

ב-15 באוקטובר תוכרזו היהדות בהולנד הפקר, ז"א, יתחיל מבצע משטרתי רבתי, שבו יסלו וולק לא רק זרועות המשטרה הגרמנית וההולנדית, אלא בנוסף להם גם סניפי הנסדא"פ וארגוניו, תאי המפלגה, הנס"ב, הצבא וכיו"ב. כל יהודי שיימצא במקום כלשהו בהולנד, יוטנס למחנות-היהודים הגדולים. שום יהודי, שאין לו זכויות מיוחדות, לא יוכל איפוא להראות עוד פניו בהולנד. בד בבד איתחיל בפרסום הודעות, שלפיהן כל ארי המסתיר יהודים או מכריח

יהודים אל מעבר לגבול, או מזייף תעודות זהות, רכושו יוחרט והעושה
יכלא במ"ר | = מחנה ריכוז |, כל זאת כדי לבלום את בריחת היהודים, שהחלה
לובשת ממדים גדולים.

מבין היהודים הנוצרים נשלחו בינתיים היהודים הקאתולים, משום שהמשת
הבישוּפּיט ובראשם הארכיבישוּפּ דה יונגה מאוטרבט לא קיימו את ההסכמים
המקוריים. היהודים הפרוטסטנטים עדיין נמצאים כאן, והצלחנו בדרך
זאת להביא לפיצוץ החזית המאוחדת של הכנסייה הקאתולית והפרוטסטנטים.
הארכיבישוּפּ דה יונגה הצהיר בוועידת ביטופים, שלא ילך עוד אף פעם לחזית
מאוחדת עם הפרוטסטנטים והקאלוויניסטים. הסערה בכנסיות, שהחלה בזמנו
עם תחילת הפינוי שככה כך במהירות ונמוגה. פלוגות-המאה החדשות של המשטרה
ההולנדית מבצעות עבודה מצוינת בטיפול בשאלה היהודית, ועוצרות יומם
ולילה יהודים למאות. הסכנה היחידה המתעוררת היא במצב זה, שמדי
פעם אחד מהשוטרים מתפתה לעבירה ומעציר עצמו מרכוש היהודים. הודית
לקיים ישיבות של בית הדין של הס"ט והמשטרה לפני כל הפלוגה כולה.
מחנה היהודים וטריבורק כבר מוכן, מחנה היהודית פוכט יושלם ב-10-15
באוקטובר.

הייל היטלר!

הסר למשמעתך,

(חתום) ראטר

ס"ס-גרופ'

(המוזיאון ההיסטורי היהודי, מטמכים וגו', עמ' 90-92).
הערה: בראש המכתב נרשם בכתב ידו של הימלר: טוב מאוד, 26/9

40. הודעת מוות, אוקטובר 1942

מפקד

משטרת הביטחון והס"ד

לשטח ההולנדי הכבוש

לשכת-החוץ אמסטרדם

IV D - 2065/42

אמסטרדם, 14 באוקט' 1942

רחוב אויטרפה

טלפון מרכזי 97001

אל

הלשכה המרכזית להגירת יהודים

אמסטרדם

הנדון: היהודי קוטנר, אריך
יליד 27.5.1887 בברלין

מכתבים קודמים אין

היהודי קוטנר נעצר ב-10.4.1942 ולאחר הוצאת פקודת מעצר-מנע
(Schutzhaftbefehl) נשלח למ"ר |מחנה הריכוז| מאוטהאוזן. שם נורה
ב-6.10.1942 בעת בריחה.

על פי הוראת ממ"ב |מפקד משטרת הביטחון| מיום 8.10.1942, מס' 27431-
IV B 4, יש להעביר^{בעת} בהסכמת מחלקה IV B 4, את קרובי המשפחה של
הנפטר, אם מדובר ביהודים מלאים, למחנה וסטרבורק לשם הסנייה ל"שילוב
בעבודות" (Arbeitsersatz) במזרח.
אני מודיע על כך ומבקש נקיטת צעדים נוספים.

כתובת: אמסטרדם,
רחוב לק 160
מפקד לשכת החוץ
(חתום) ו' לאגס
ס"ס-האופטשטורמפיהרר

(מובא אצל וילק, עמ' 333)

41. מאבק באחת הדרכים להצלת ילדים יהודיים, ינואר 1943

הר ייכנס קו מיסאר
לשטחים ההולנדיים הכבושים
הממונה על העיר
אמסטרדם
אמסטרדם, 14.1.43
כפר המוזיאון
של 97101

אל

המועצה היהודית לאמסטרדם

אמסטרדם

ניווה קייזרסחראכט 58

הנדון: אסופים.

מצ"ב הנני שולח לך נוסח של הודעה, ומבקש ממך לקחת זאת לתשומת לבך
ולפרסם זאת בגליון הבא של השבועון היהודי. הפרסום צריך להיות באותיות
פזורות בעמוד הראשון של הגליון.

ב/
רומבאך (Rombach)
יועץ ממסלחי.

נספח 1.

ה ו ד ע ה

הנדון: אסופים.

בהתייחס למקרים שנשנו לאחרונה של השארת ילדים כאסופים, מודיעים מטעם הרשות הגרמנית המוסמכת, שלהבא ייחשב כל אסופי כילד יהודי ויוכנס למוסד מתאים.

אמסטרדם, 15 בינואר 1943
המועצה היהודית לאמסטרדם
אסר כהן
(היושבים ראש)

(מובא אצל וילק, עמ' 182)

42. הוראה ליהודים הגרים בפרובינציות לפנות את מקומות מגוריהם, 13 באפריל 1943

חקנה (Beschikking) של הקומיסאר-הכללי לביטחון הציבור בעניין הימצאותם של יהודים בפרובינציות.

על סמך הטעמים 47 ו-52 של פקודה 1/43 של הרייכסקומיסאר לשטח ההו-לנדי הכבוש בדבר שמירת הסדר הציבורי, הריני קובע:

סעיף 1.

החל ב-23 באפריל 1943 אסור ליהודים להימצא בפרובינציות אוטרכט, דרום-הולנד וצפון-הולנד. יוצא מכלל זה העיר אמסטרדם.

סעיף 2.

יהודים הנמצאים כעת בפרובינציות אלה חייבים לבוא למחנה פוכט.

סעיף 3.

מוחר לקחת כלי-מסע ודברי-ערך בעת היציאה למחנה פוכט. לפני העזיבה את מקום המגורים צריכים היהודים להתייגב אצל מפקד המסורה המקומית של מקום מגוריהם, כדי שיהיה אפשר לנעול את דירותיהם בצורה נאותה ולציידם באישור נסיעה למחנה פוכט.

סעיף 4.

- (1) יהודים הנשואים בנישואי תערובת פטורים מהאמור בסעיפים 1 עד 3 ובכלל.
- (2) במקרים מיוחדים אחרים יכולה הלשכה המרכזית להגירת יהודים באמסטרדם להעניק רישיונות לשהייה ולנסיעה בפרובינציות אלה.

סעיף 5.

יהודי לתקנה זו הוא מי שיהודי או נחשב כיהודי על פי סעיף 4 שך פקודה 189/40 בדבר רישום עסקים יהודיים.

סעיף 6.

- (1) מי שפועל בניגוד להוראות של סעיפים 1 עד 3 או עוקף אותן ייענש במאסר של עד שישה חודשים ובקנס של עד אלפיים גולדן או באחד מעונשים אלה - אלא אם כן נקבע עונש חמור יותר על פי תקנות אחרות. מי שמעודד לעקיפת תקנות אלה, מאפשר אותה או נותן לה יד, ייענש באותו העונש.
- (2) נקיטת אמצעים בחתום משטרה הביטחון נשארת ללא שינוי.

האג, 13 באפריל 1943.

הקומיסאר הכללי לביטחון הציבורי

חתום ראטר

ס"ס-גרופנפיהרר

וגנראל-לויטנאנט של המשטרה

(פורסם בעיתונות; מובא אצל וילק, עמ' 190)

הערה: תקנה דומה ביחס לעמונה הפרובינציות האחרות פורסמה שבועיים קודם לכן.

43. מצוד אחר יהודים בורחים, אפריל 1943

אין עונש

על מסירה בעוד מועד של יהודים מסתתרים ורכוש יהודי מוסתר.

האג, 13 באפריל. - ממקור גרמני מוסמך מפנים את חשומת הלב לדברים שלהלן: מאז פרסום תקנת הקומיסאר הכללי לביטחון הציבורי בדבר הימצאות יהודים בפרובינציות, נמצאו מספר גדול של יהודים בורחים או רכוש יהודי מוסתר הודות לשיתוף הפעולה של האוכלוסייה. בשים לב לכך שהידיעות |שהביאו לגילויים| נמסרו באופן וולונטארי ובעוד מועד, נפטרן ההולנדים ובני משפחותיהם שבתחילה נתנו ידם לכך, בלא עונש בכל המקרים. לעומת זאת, היה לאחרונה צורך לעצור מספר הולנדים, שניסו למנוע

שלמטרה ייודע על מקום הימצאם של יהודים מסתתרים או רכוש מוסתר.
כדי למנוע טעות בדבר ההשתייכות לגזע היהודי של אנשים המחפשים דיור
וכן למנוע את הסכנה של ביצוע מעשה בר-עונשין, מומלץ בתקיפות למסור
ללא שהיות לסמכות המשטרתית הקרובה ביותר ובהתאם לתקנות, על כל האנשים
שצורפו למסגרת בני הבית.

(ידיעה בעיתונות ביום 14 באפריל 1943; מובאת אצל וילק, עמ' 192)

44. חוזר של הרסטר למבצעי "הפיתרון הסופי" בהולנד, 5 במאי 1943

מפקד

משטרת הביטחון והס"ד

האג, 5.5.1943

לשטחים ההולנדיים הכבושים

- IV B 4 -

ס ו ד י !

הנדון: פתרון סופי של שאלת היהודים בהולנד.

למסור ל: הלשכה המרכזית להגירת יהודים, אמסטרדם (2 עותקים)

מחנה וסטרבורק

מ"ר הרטוחנבוס

כל לשכות החוץ

על סמך ההוראה האחרונה של ס"ס-גרופנפיהרר ראטר, ועל סמך השיחות
שנוהלו עם נציגי הרסה"א, יבוצעו בחודשים הקרובים במסגרת הטיפול ביהודים
הפעולות הבאות:

1. הנחיה כללית: הרפס"ס רוצה שבשנה זאת ישולחו למזרח יהודים ככל שרק
ניתן בכוחות אנוש.

2. הרכבות הקרובות למזרח:

מכיוון שיוקם באושוויץ מפעל חדש של בונה (Buna), שכמותו נפרס
במערב בשל הפצאת אויר, יש צורך במספר מרבי של יהודים מהמערב, במיוחד
בחודשים מאי ויוני. הוסכם, שישולחו קודם כל היהודים המוכנים כבר לשילוח
על ידי חיבור עוד רכבות, אם אפשר כבר במחצית הראשונה של החודש, כך
שמונה וסטרבורק ירוקן באופן מזורז. יש לשאוף למספר 3.000 בחודש מאי.
הסידורים לרכבות יסוכמו בין ממ"ב | מפקד משטרת הביטחון |, האג והרסה"א.

3. מחנה הרטוחנבוס:

מכיוון שהרסה"א דורש עוד 15.000 יהודים ביוני, יגיע בהקדם המועד בו

יזדקקו גם ליושבי מחנה הרטוחנבוס.

4. אמטטרדם:

מטרה זאת חופפת את כוונת הגרופנפיהרר להכריז על צו פינוי יהודים לעיר אמטטרדם, לאחר דיכוי ההתנגדות הפוליטית הנוכחית. היא תתבצע בשני שלבים. יביאו את היהודים לכך, שיעברו מרגונם הטוב להרטוחנבוס. הלשכה המרכזית צריכה לסקול, אם הפינוי יתבצע באופן תכליתי יותר בדרך של חלוקה לרובעי עיר (תחילה דרום ומערב, אחר כך מרכז וגיטו) או לפי נקודות ראות אחרות, למשל לפי האלפבית. בפינוי יש לכלול קודם כל את רוב רובה של המועצה היהודית. אין להתחשב בכלכלה היהודית (חלוקת החנויות היהודיות לפי רובעי העיר).

5. יהודי הימוש:

יש לעמוד בתוקף על כך, שרשות פיקוח החימוש וכיו"ב תעמוד בהתחייבותה להיפטר מיהודי החימוש עוד בחודש מאי. מלבד תעשיות חימוש שיועקו להרטו-חנבוס, אפשר לשלוח את יהודי החימוש עם משפחותיהם ישירות לוסטברוק.

6. יהודים פורטוגזים:

יש לרכז את כל היהודים הפורטוגזים (אלא אם כן יש סיבות עיכוב מיוחדות) בצריף מיוחד במחנה (וסטרבורק), כדי ש"ס-גרופנפיהרר ראוטר וראש המשרד הראשי לגזע ולהתיישבות יוכלו לבדוק שם את מוצאם.

7. בארנפֶלד (Barneveld):

קודם כל יש לבדוק את הרשימות הסופיות ולהפס סימנים שליליים, ולבקר במחנה. מיד לאחר מכן יבוצע גירוש (Umsiedlung) של כל התושבים לטרזיינשטאט.

8. רשימת- AB:

הרייכטספיהרר-ס"ס מתכוון להקים בגרמניה מחנה עבור כ-10.000 יהודים בעלי נתינות צרפתית, בלגית והולנדית, אשר יושארו כאמצעי לחץ, בשל קשריהם עם הו"ל. ייתכן שיורשו להגר יותר מאוחר, תוך החלפה בגרמנים החוזרים למולדת.

9. נישואי תערובת:

א) יהודיות מעל לגיל 45 תוזמנה לפי הסדר לאמטטרדם ותשוחררנה מהכוכב |הטלמי|, כדי שיוודע באופן זה שבן זוג יהודי בנישואי תערובת יוכל להיטאר רק כשאין לאפות ממנו עוד לאמצעים.
ב) יהודים בנישואי תערובת שאין להם צאצאים יועברו למחנה.
ג) לגבי שאר היהודים והיהודיות יש לשאוף לעיקור מרצון, ויש לבצעו באמטטרדם. במקרה של סרוב יש לבצע עיקור כפוי במחנה הרטוחנבוס.

ז) יש לברר מהר ככל האפשר, מה פעילותם הכלכלית ומקצועיותם של הגברים היהודים בניסוואי תערובת. יש לדווח לרייכסקומיסאר. (ה) בכל אופן יש לרכז אותם מקרים של ניסוואי תערובת, בהם הבעל יהודי, בלי להתחשב בעיקור. הגרופנפיהרר חושב בהקשר זה על עלייה כלשהי במזרח המרץ או בדרום-מזרחה, כי הוא רוצה לטהר את המטרופולין אמסטרדם מיהודים למען הפיקוח המשטרתי.

10. פרסי-גילוי (Kopfgeld):

יש לשקול, אם כפרס על מסירת מספר גדול של יהודים יינתן גם שחרור מחזרה ללמעצר שבי מלחמה | של חיילים הולנדים, שלחמו ב-1940). במקרה הצורך יש לפנות בנדון למצ"ה | מפקד הצבא הגרמני בהולנד |.

11. אסופים:

יש לדאוג לכך, שיודיעו למשטרת הניסוחן על כל המקרים. קליטתם של אסופים במוסד מסוים הוא דבר שיש לשאוף אליו, ובהם ניתן | יהיה | לקבל דוח על הבחינה הביולוגית-תורשתית, על סמך ידיעות. הנני מבקש לא להזניח את ההכנות הדרושות לפעולות אלה במסגרת הסמכויות הנוגעות בדבר, על אף המצב הפוליטי הנוכחי. הוראות מפורטות תישלחנה מכאן בבווא העת.

חתום ד"ר הארטר

ס"ס-בריגאדהפיהרר

וגנראל-מאיור של המשטרה

אושר:

(בלתי קריא)

ס"ס-טורמבאנפיהרר

(המוזיאון ההיסטורי היהודי, מסמכים וגו', עמ' 95-97)
הערה: סעיפים 5-8 מתייחסים לקטגוריות מוגנות אחדות. לפי רשימה גרמנית אחת היו 15 קטגוריות כאלה (סקירה מיום 20.3.1943, עמ' 124-129)

45. דוח בנה על הגירוש מהולנד, 25 ביוני 1943

הרייכסקומיסאר

לשטחים ההולנדיים הכבושים

האג, 25 ביוני 1943

נציג משרד החוץ

ס ו ד י !

הנדון: יהודים

בדוח הסודי שלו לראיכתקומיסאר כותב מפקד משטרת-הבטחון והס"ד את

הדברים הבאים:

מתוך 140.000 יהודי הולנד הרטומים, בעלי דם יהודי טהור, כבר הורחק מגוף האומה היהודי ה-100.000 (המספר המדויק - 120.000 בערך). 72.000 מהם נשלחו עד עתה לשירות העבודה מזרחה. 10.000 יהודים נוספים יצאו את הארץ בדרכים אחרות (שילוח למחנות-ריכוז ברייך הגרמני, למחנות-עצורים, העברה לתרזיינשטאט, הגירה, בריחה מהארץ). 20.000 יהודים בערך מרוכזים כעת במחנות וסטרבורק, פוכט ובארנפלד, וכך, תוך 11 חודשים, כבר הושג טיהורה של הולנד מיהודים כדי שלושה רבעים בקירוב.

מיספר זה הוגדל לאחרונה בהרבה במהלך המבצע הגדול שנערך באמסטרדם. ביום א' נתפסו 5.550 יהודים. נחסמו רובעים מסוימים בדרומה של אמסטרדם, כולל שכונת טראנסוואל (1/3 משטחה הכללי של אמסטרדם בערך), שמשטרת הבטחון בשיתוף עם משטרת הסדר, סורקת דירה אחר דירה. היהודים שנמצאו שם (פרט לזוגות של נישואי תערובת, נתיני חוץ, מקרים הטעונים עוד בירור ומקרים מיוחדים אחרים), הוכנו תיכף לדרך ועוד אותו לילה הובאו לוסטרבורק. אם כי פעולת טיהורה של אמסטרדם מיהודים התקדמה עד עכשיו בקצב בלתי מספיק, ויהודי אמסטרדם עלולים היו לשער שיבוא מבצע מעין זה, הרי הפעם הובטחה לנו הצלחה, מטום שההכנות למצוד מקיף זה נשמרו בסוד עד הרגע האחרון. אף שרווחו כבר שמועות רבות, הוכחה בכל זאת עדת היהודים בתדהמה וביאוש. מעתה נראים יהודים בפומבי רק במידה קטנה ביותר. (...)

כך הורחקו היהודים מכל המפעלים הצבאיים (פרט למפעלי ליטוש יהלומים). פועלים מקצועיים נמצאים בחלקם בתהליך העברה לפוכט. הפשיים מהלכים עדיין רק היהודים החיים בנישואי תערובת, נתיני חוץ, ואנשים שחקר מוצאם טרם הוטלם, וכן במקרים מיוחדים בעלי זכות ישיבה באמסטרדם או בערי הסדה. אליהם יש עוד להוסיף מספר של 20.000 יהודים נפקדים בערך. נסיון התקופה האחרונה מאביע, כי יהודים בלתי-לגאליים אלה עזבו ברובם שוב את הכרכים, בעיקר את הערים בהן פועלים שירותי משטרת הביטחון הגרמניים. לעומת זאת, הם מרבים להפס להט מיפלט אצל האוכלוסין הכפריים, שאינם בקיאים בתוצאות הכרוכות במתן עזרה ליהודים, וטוענים תכופות כי פקודותיו של הגנראלקומיסאר לענייני הביטחון אינן נהירות להם. מספר ההלשנות - כנגד פרט (לרוב בעילום-שם) - על יהודים מסתתרים גדל לאחרונה

באופן ניכר, בעיקר במחוזות המסטרדם, האג, ארנהם. בהתאם לכך נמצאים כעת במאסר, במיספר ניכר, גם אריות שנחפסו בעוון סיוע ליהודים. (...)
על החנוטה: בנה

(התרגום מתוך: "הפתרון הסופי" - תעודות על השמדת יהודי אירופה בידי גרמניה הנאצית, ערוך בידי צ' שטר, הוצ' בית לוחמי הגיטאות, תל אביב חשכ"א, עמ' 30-31)

46. מקרה יוצא מן הכלל

הלשכה המרכזית להגירה
יהודים אמסטרדם
מספר פי/וי

אמסטרדם, 22 בדצמבר 1943
ככר אדאמה ואן סחלטה 1
טלפון: 98005, 98006, 29577

היהודי ואלטר זיטקינד

שנולד ב-29.10.06

הינו תושב מחנה וסטרבורק והועבר על פי פקודה
לאמסטרדם לשם ביצוע עבודה עד לתאריך 30.11.43.
מקום מגוריו הנוכחי הוא פל|אנטאז'ה| מידנלאן 4.

רשאי להשתמש בחשמלית
הוארך עד 31 בדצמבר.
רשאי לנוע ברחוב עד
השעה 23.

(בכתב יד) הוארך עד
31.1.44

על פי הוראה

א ד פינטן

ס"ט-הגופטטורמפיהרר

|מעבר לדף:|

שונה רשמית עד 29.2.44
(הוארך)

שונה רשמית

הוארך רשמית עד 31.3.44

הוארך רשמית עד 30.4.44

הוארך רשמית עד 31.5.44

הוארך עד 30.6.44

הוארך עד 31.7.44

הוארך עד 31.8.44

הוארך עד 30.9.44

(הצילום מובא אצל וילק, עמ' 263-264)

47. דוח גב' טלוטקה על משלוחים מאוחרים מוסטרבורק, 27 בינואר 1944

ממ"ב

האג, 27 בינואר 1944

IV B 4 e

משלוחי יהודים

לאחר ביטול הקפאת הקרונות וההסגר שהוטל על וסטרבורק, החלו ב-
11.1.1944 המשלוחים הראשונים לצאת. המשלוח הראשון יצא ב-11.1.1944
עם 1.037 יהודים למחנה ההתייה (Aufenthaltslager) ברגן-בלזן.
בין יהודים אלה נכללו בין השאר 385 אנשים המיועדים להליפין הגרמניים-
בריטיים ו-436 אנשים להליפין עם פלתינה, ובנוסף לכך יהודים בעלי קשרים
עם ארצות אויב.

המשלוח השני יצא ב-18.1.1944 עם 370 אנשים לתרזיינסטאט. משלוח זה
היה מורכב מיהודים בעלי תרומה מיוחדת בתחום המלחמה |מלחה"ע הרשונה|
והחיים האזרחיים, ילדים יהודיים שהוריהם כבר נמצאים בתרזיינסטאט,
הוריהם של יהודים הרטומים ברטימת המקור |רטימת היהודים בצוות הקבוע של
מחנה וסטרבורק, שהיו מוגנים משילוח|, נשים שבעליהן נמצאים בשבי מלחמה,
וכיו"ב.

המשלוח השלישי יצא ב-25.1.1944 עם 948 אנשים לאושוויץ.
בעוד שבשני המשלוחים הראשונים לברגן-בלזן ולתרזיינסטאט שרר מצב-רוח
מרומם למדי בין היהודים (Judenschaft), הרי ירד מצב רוח זה שוב
לשפל המדרגה במשלוח לאושוויץ.

מאז החלו טוב במשלוח יהודים, התפתח מבול של ממש בבקשות שחרור. אף
הוגשו בקשות, לשחרר יהודים הנשלחים עכשיו בתום המלחמה ולהחזירם להולנד.
(חתומה) סלוסקה
פקידת מס' |טרה|

(המוזיאון ההיסטורי היהודי, מסמכים וגו', עמ' 106)

48. סיט-אינקווארט מסכת במכתב לבורמאן את הטיפול בבעיה היהודית בהולנד,
28 בפברואר 1944

הרייכסקומויטאר לשטחים ההולנדיים הכבושים

האג

28 בפברואר 1944

אל ראש לשכת המפלגה בורמאן

חבר מפלגה בורמאן היקר,
היטלנו את השאלה היהודית בהולנד במידה כזו, שעתה עלינו רק עוד לבצע
החלטות שכבר נקבעו. היהודים הוצאו מגופו של העם ההולנדי, ואלה שלא גורשו
למזרח לשרות עבודה נכלאו במחנה. מדובר בראש ובראשונה בכ-1.500 אנשים

שנשלחו למזרח בשל סיבות מיוחדות, כגון התערבויות מצד כנסיות או מצד אישים המקורבים אלינו. בדרך כלל הדפתי את הפרעת הכנסיות בשאלה היהודית בכללה על ידי שכלאתי את היהודים הנוצרים במחנה סגור שבו ניתן לכמורה לבקדם מדי שבוע. כ-9,000-8 יהודים נמנעו ממשלוח על ידי צלילה |הסתרות|. אט-אט הם נתפסו ונשלחו למזרח; כרגע קצב התפיסות הוא של 5-600 לשבוע. הרכוש היהודי הותרם ועובר תהליך של היטול. מלבד עסקים אחדים שלא עברו עדיין אריזאציה, אך שהועמדו תחת נאמנות, הוטלם ההיטול והרכוש הומר בניירות כספיים של הרייך. אני אומד הטנסה של כ-500 מיליון גולדן. במועד מתאים יהיה צורך להחליט בדבר השימוש בכסף זה חוץ תיאום עם שר האוצר; ואולם, שר האוצר מסכים עקרונית שכספים אלו ישמשו למטרות בהולנד.

שאלת היהודים בנישואי תערובת עדיין פתוחה. כאן הרחקנו לכת מאשר ברייך, והכרחנו גם יהודים אלה לעמוד את הכוב. כמו כן הוריתי שבן הזוג היהודי בזוג מעורב ללא ילדים יובא באותה מידה למזרח לשרות עבודה. משטרת הביטחון שלנו קידם מאות אחדות של מקרים כאלה, ואז קיבלה הוראות מברלין לא להמשיך בכך, וכך נותרו עוד אלפים אחדים של יהודים אלה במדינה. לבסוף, ביקשה ברלין לרכז את היהודים בזוגות מעורבים במחנה היהודים וסטראבורק, ולהעסיקם שם בעבודה לעת עתה. בזאת אנו מעלים את בעיית הנישואי התערובת. מכיוון שעניין זה הוא יסודי, הריני פונה אליך. במקרים של נישואין שיש בהם ילדים, יש להתחשב בדבריהם שלהלן: אם הורה אחד יובא למחנה ריכוז ולאחר מכן כנראה למזרח לשרות עבודה, הילדים ישארו תמיד תחת הרושם שלקחנו מהם |בכוח| את ההורה. למעשה, הצאצאים של נישואי תערובת הם יותר בעייתיים מיהודים מלאים. במקומים פוליטיים, למשל, אנו יכולים לקבוע שדנוקא צאצאים אלה הם היוזמים או מבצעים את רוב נסיונות ההתנקשות או החבלות. אילו היינו נוקטים ^{עתה}צעד אשר יעורר, בוודאי, שנאה אצל אנשים אלה, אזי תימצא בינינו קבוצה, שלא נוכל כמעט לטפל בה מלבד בדרך של הפרדה. בקיצור, אם יש תוכנית המכוונת להרחקת בני הזוג היהודיים בנישואי תערובת עם ילדים, אזי הילדים מנישואים אלה יצטרכו ללכת באותה הדרך, במוקדם או במאוחר. לפיכך הנני סבור, כי מוטב לא להתחיל בדרך זו, אלא להחליט בכל מקרה אם להרחיק את המשפחה כולה, או - בהתחשב באמצעי זהירות של משטרת הביטחון - להתיר לבן הזוג היהודי להישאר עם משפחתו. במקרה הראשון, יהיה צורך לבודד את הזוג כולו כולל הילדים, אולי בדומה ליהודים בתרזיינשטאט. אך במקרה זה יש לזכור כי הצאצאים יתקשרו ויהיו עוד ילדים, ועל כן באופן מעשי לא תיפתר הבעיה היהודית אלא אם כן נמצא אפשרות להרחיק את כל החברה הזאת ממרחב התעניינותו של הרייך. אנו מנסים |עתה| דרך אחרת, על ידי שאנו

משחררים את בן הזוג היהודי שאינו מסוגל עוד להוליד ילדים, או מי שמסכים לעבור עיקור, מחובת ענידת הכותב ומתירים לו להיטאר עם משפחתו. יהודים אלה - כרגע יש כ-5.000-4 בהולנד - נשארים תחת פיקוח מסוים של מטרת הביטחון, תוך התחשבות במקום מגורים ואפשרות תעסוקה. כך למשל, אינן להם הרשות לנהל עסק שיט בו עובדים או לתפוס עמדה בכירה בעסק כזה. יש מספר ניכר של מתנדבים לעבור עיקור. אני סבור גם כן, שאינן לנו מה לחשוש עוד מאנשים אלה, משום שהחלטתם מצביעה על נכונותם לקבל את התנאים כפי שהם. המצב ביחס לנשים היהודיות אינו כה פשוט, משום שהתהליך הרפואי ידוע כקשה. באותה מידה אני סבור שבמשך הזמן תביא דרך זו לתוצאות, בהנחה שאינן מחליטות לנקוט את הדרך הראדיקאלית של הרחקת המשפחה כולה. ביחס להולנד איפוא, הריני מציע את הדברים שלהלן לסיכום הבעיה היהודית:

1. גבר יהודי בנישואי תערובת יילקח לעבודה בווסטרבורק - אלא אם כן

שוחרר מענידת הכותב בשל הסיבות הנקובות לעיל. צעד זה אינן משמעותו הפרדה לתמיד, אלא מעטה בעל אופי מזרתי בטחוני כל עוד קיימים תנאים בלתי רגילים. יהודים אלה יועסקו בהתאם ויקבלו גם כן משכורות הולמות, אשר בעזרתן יוכלו לתמוך במשפחותיהם שייוותרו מאחור. הם יקבלו גם ימי חופשה אחדים אחת לשלושה חודשים. אפשר לטפל בבנות זוג ללא ילדים בנישואי תערובת באותה הדרך. יש לנו בהולנד 834 גברים יהודיים בנישואי תערובת ללא ילדים, 2775 | גברים | יהודים בנישואי תערובת עם ילדים, ו-574 נשים בנישואים מעורבים ללא ילדים. בתנאים מסוימים יוכלו יהודים אלה לשוב למשפחותיהם, למשל, אם יטכיו לעיקור, או אם הסיבות להפרדה תיעשנה פחות משמעותיות באופן אחר, או אם יינקטו אמצעי זהירות או שיתפתחו תנאים אשר אינם מצריכים עוד הפרדה.

2. נשים יהודיות בנישואים מעורבים עם ילדים - המספר שמדובר בו הוא 1448 - תשוחררנה מענידת הכותב. לכך מובילים הסיקולים דלהלן: בלתי אפשרי לקחת נשים אלה ממשפחותיהן - המשרד הראשי לבטחון הרייך מאשר זאת - אם יש ילדים מתחת לגיל 14. מאידך גיטא, נשים בעלות ילדים מעל לגיל 14 הן ברוב המקרים בגיל המאפשר להן לבקש שיחרור מענידת הכותב, משום שקשה להניח שייוולדו להן עוד ילדים.

3. הריני עומד להופיא אל הפועל עתה את החוק להגנת הדם בהולנד, ג-

4. לאפשר גירושין של זוגות מעורבים מטעמי הבדל בגזע.

ארבעה צעדים אלה ביחד יבטיחו היטול סופי של הבעיה היהודית בהולנד.

היות שהסדר זה יכול, במובן מסוים, ליצור תקדים לרייך, אף אם לטווח ארוך הסדר הנישואים המעורבים ברייך ייוסם גם בהולנד, הריני מדווח לך,

אדוני מנהל המפלגה, על כוונותי, בתקווה לקבל תגובתך. כתבתי לרייכספינרר-
ס"ס באותו הנוסח.
במיטב האיחוליים,

הייל היטלר!

שלך,

(חתום) סייס-אינקווארט

העתיק: לגנראלקומיסאריס בהולנד

ולטגרייר ד"ר שריידר (Dr. Schröder)

R. Hilberg, Documents of

(מסמך מספרו ישראלי, מס' 1439. מובא אצל:

(Destruction, Chicago 1971, pp.148-151